

Kronik Karaciğer Hastalığında Pulmoner Komplikasyonlar

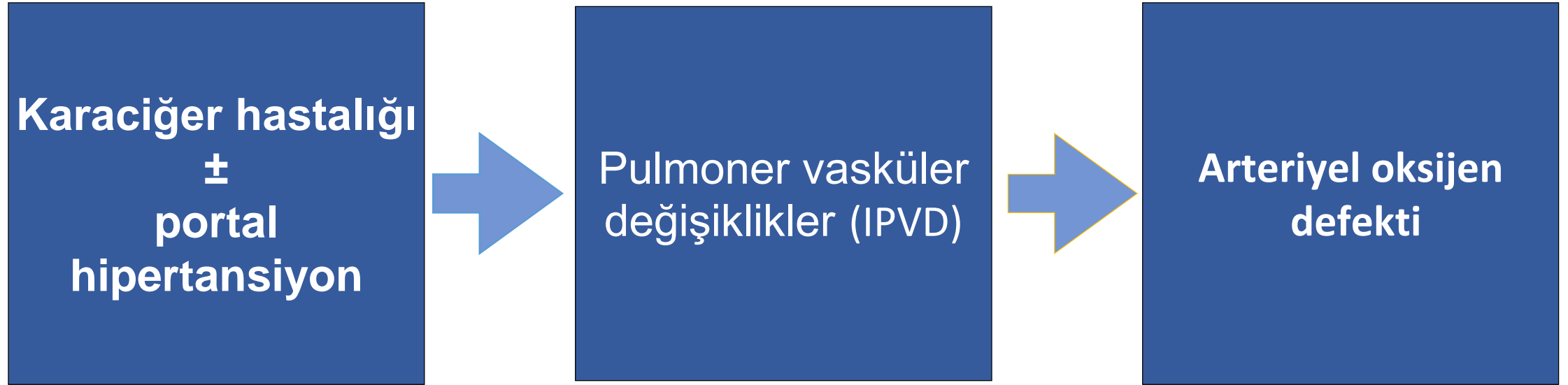
Dr. Necla Songür

Memorial Antalya Hastanesi
Göğüs Hastalıkları Bölümü

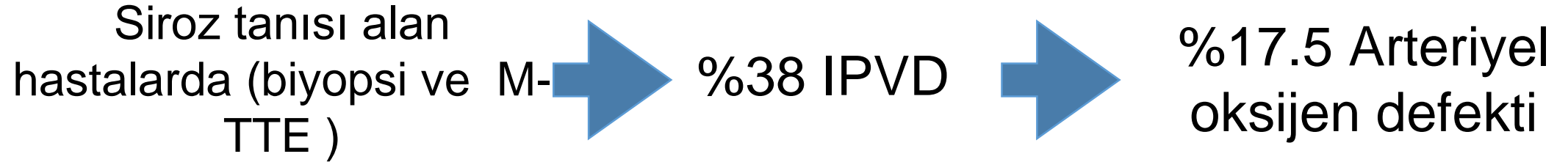
Karaciğer fonksiyonlarında veya kan akımında değişiklik olduğunda, karaciğerde üretilen veya metabolize edilen bazı ürünler akciğerde mikrovasküler sistemi etkileyebilmektedir.

- Hepatopulmoner Sendrom (HPS)
- Portopulmoner Hypertansiyon (PPH)
- Hepatik Hidrotoraks (HH)

Hepatopulmoner Sendrom

Sirozlu hastalarda arteriyel oksijen defekti olmaksızın hafif düzeyde IPVD mevcut olabilir.

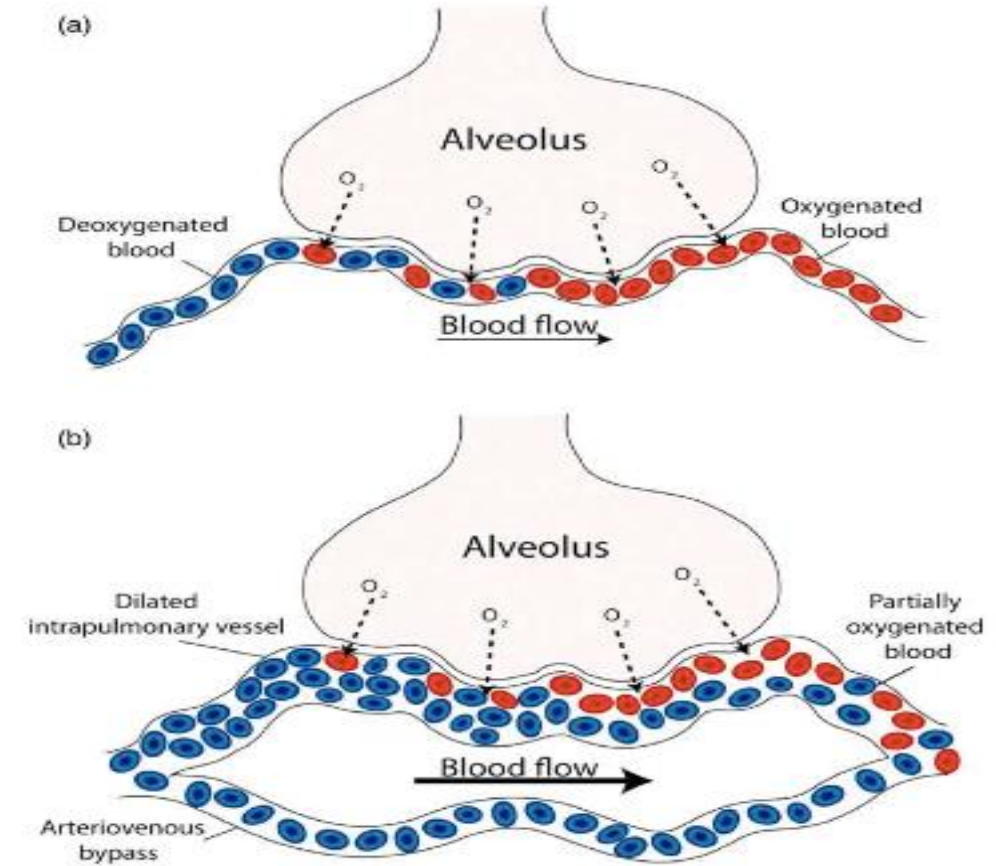
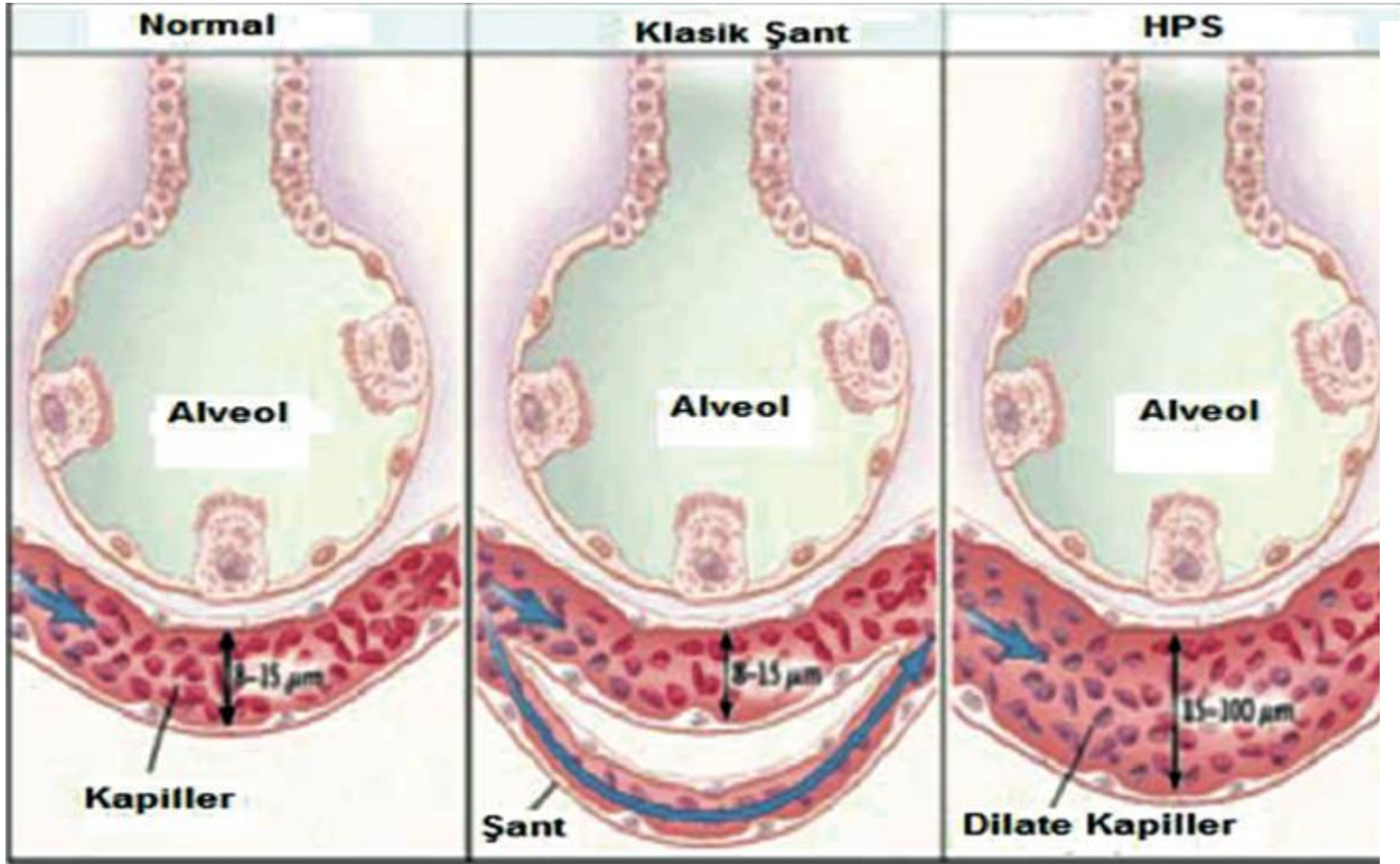
Prevalans

Siroz	%15-30
KC transplantasyonu düşünölen hastalar	%15-20
Kronik viral hepatit (siroz-)	%10

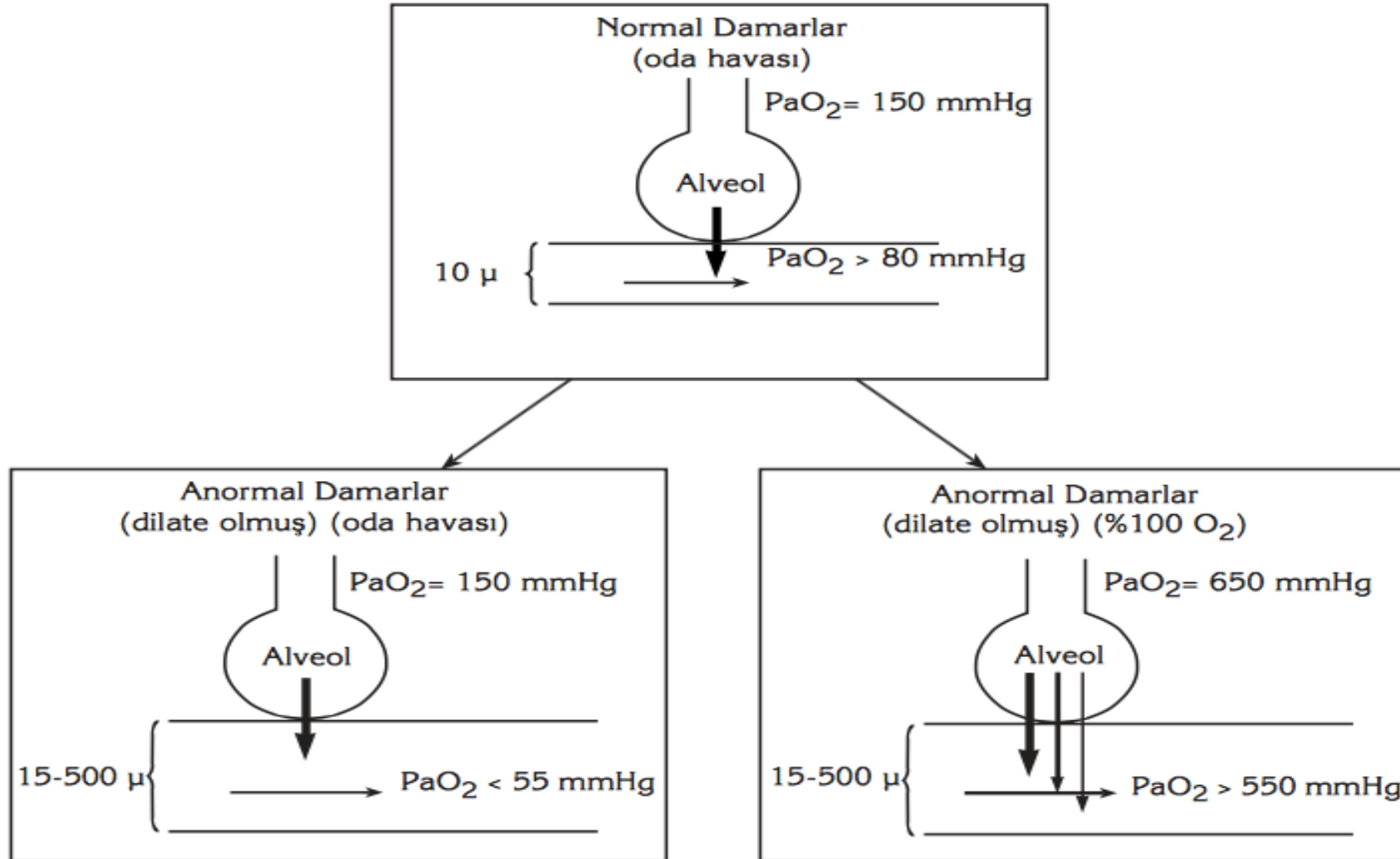
Etyoloji

- **Siroz**
- **Nonsirotik Portal Hipertansiyon**
- **Kronik hepatit**

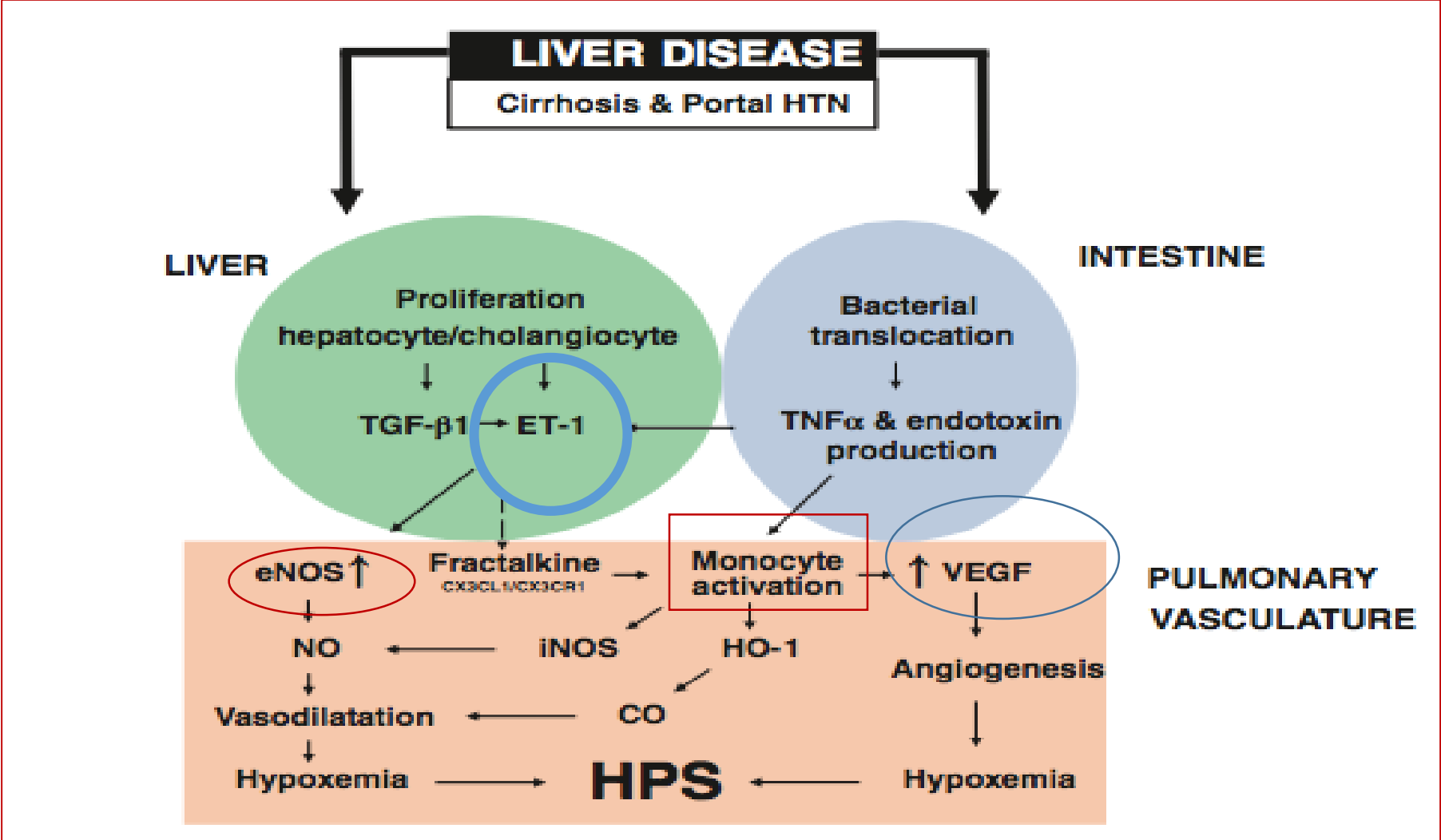
Patofizyoloji

Arteryel Hipoksemi

DENEYSEL HPS – NO, ET-1, CO, TNF-alfa

Klinik Özellikler

DİSPNE (PLATİPNE) ORTODEOKSİ	LT + HPS : %48 LT HPS(-): %29	p = 0.007
SİYANOZ	Siroz + HPS : %10 Siroz HPS(-): %1	p = 0.007
ÇOMAKLAŞMA	Siroz + HPS : % 17 Siroz ve HPS(-) : %7	p = 0.03

Tanı Kriterleri

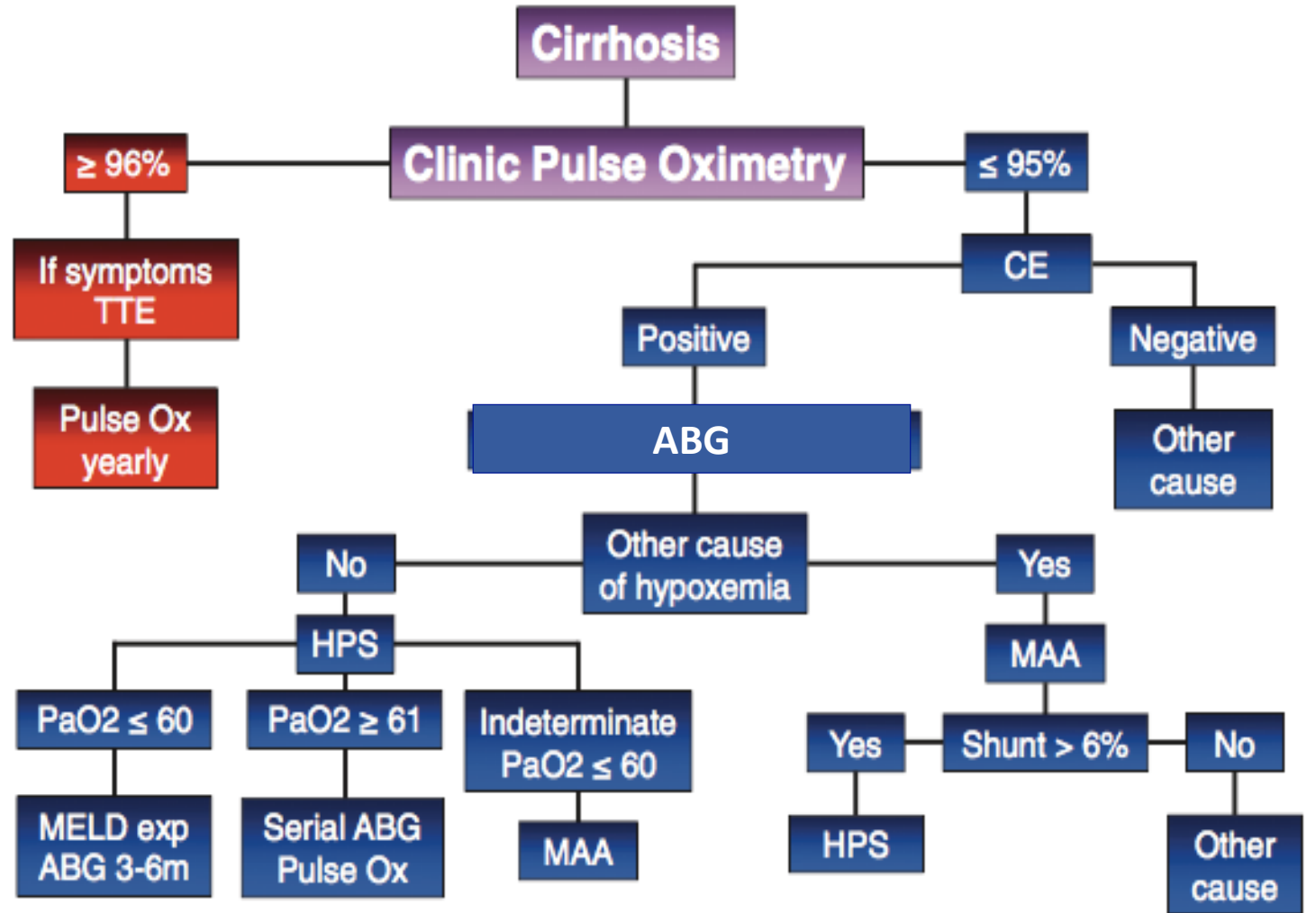
- Siroz ± Portal hipertansiyon
- P(A-a) > 15 mmHg veya
- PaO₂ <70mmHg
- Kontrast EKO; IPVD
- Hipoksemiye açıklayacak diğer patolojilerin dışlanması

Şiddeti

Şiddeti	P(A-a) O ₂ (mmHg)	PaO ₂ (mmHg)
Hafif	>15	>80
Orta	>15	60-80
Şiddetli	>15	50-60
Çok şiddetli	>15	<50

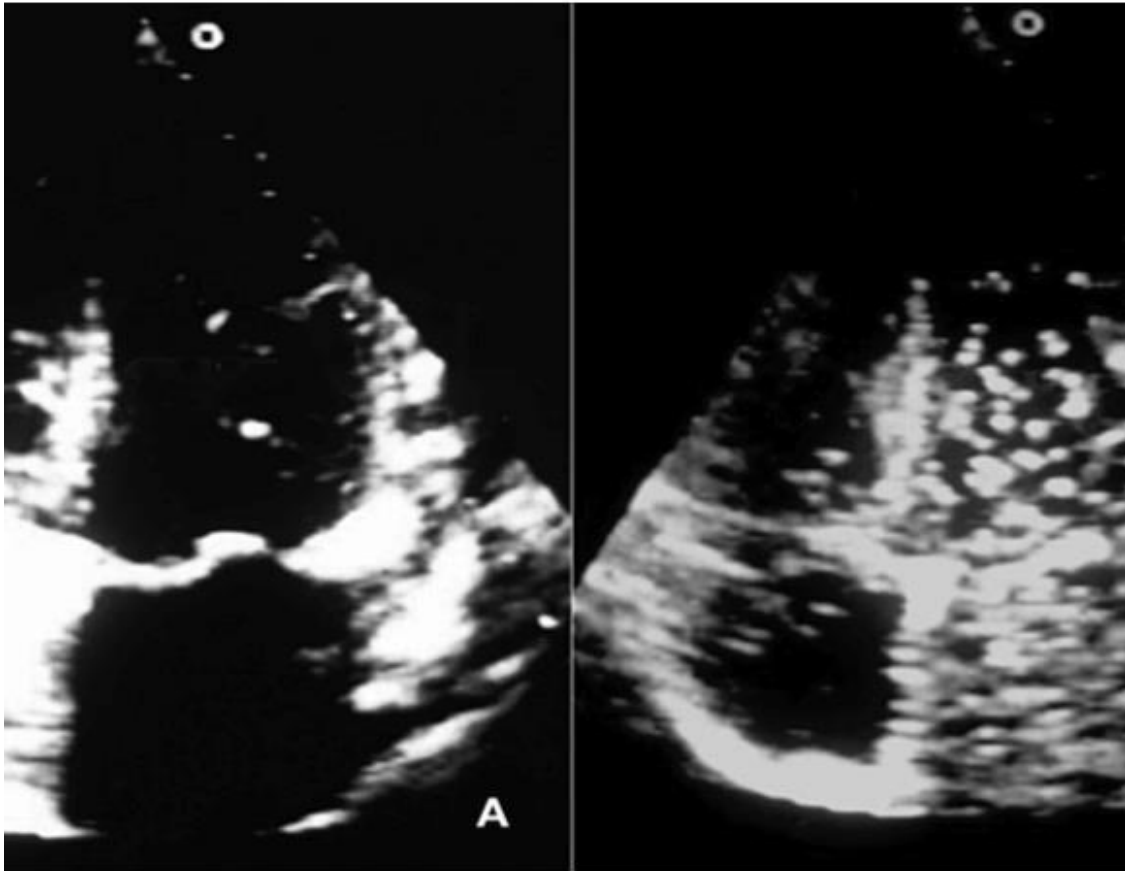
HPS tanısı;

- yüksek derecede klinik şüphe
- intrapulmoner vazodilatasyon
- arterial gaz değişim anormalliklerinin gösterilmesi gereklidir

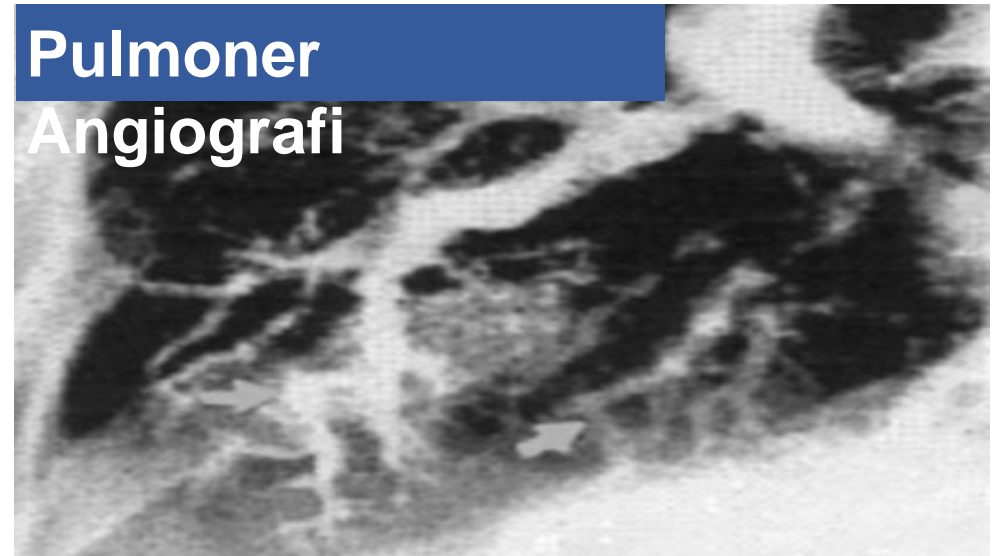
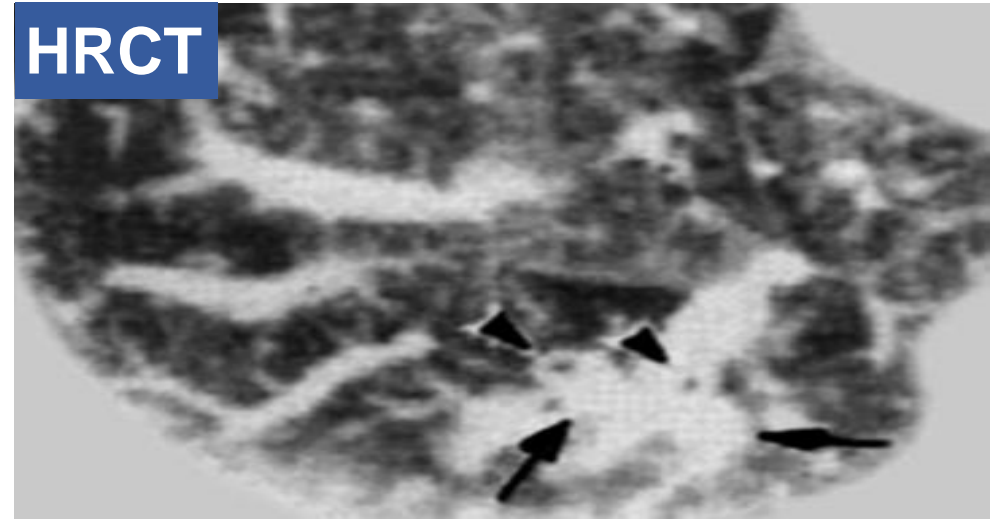
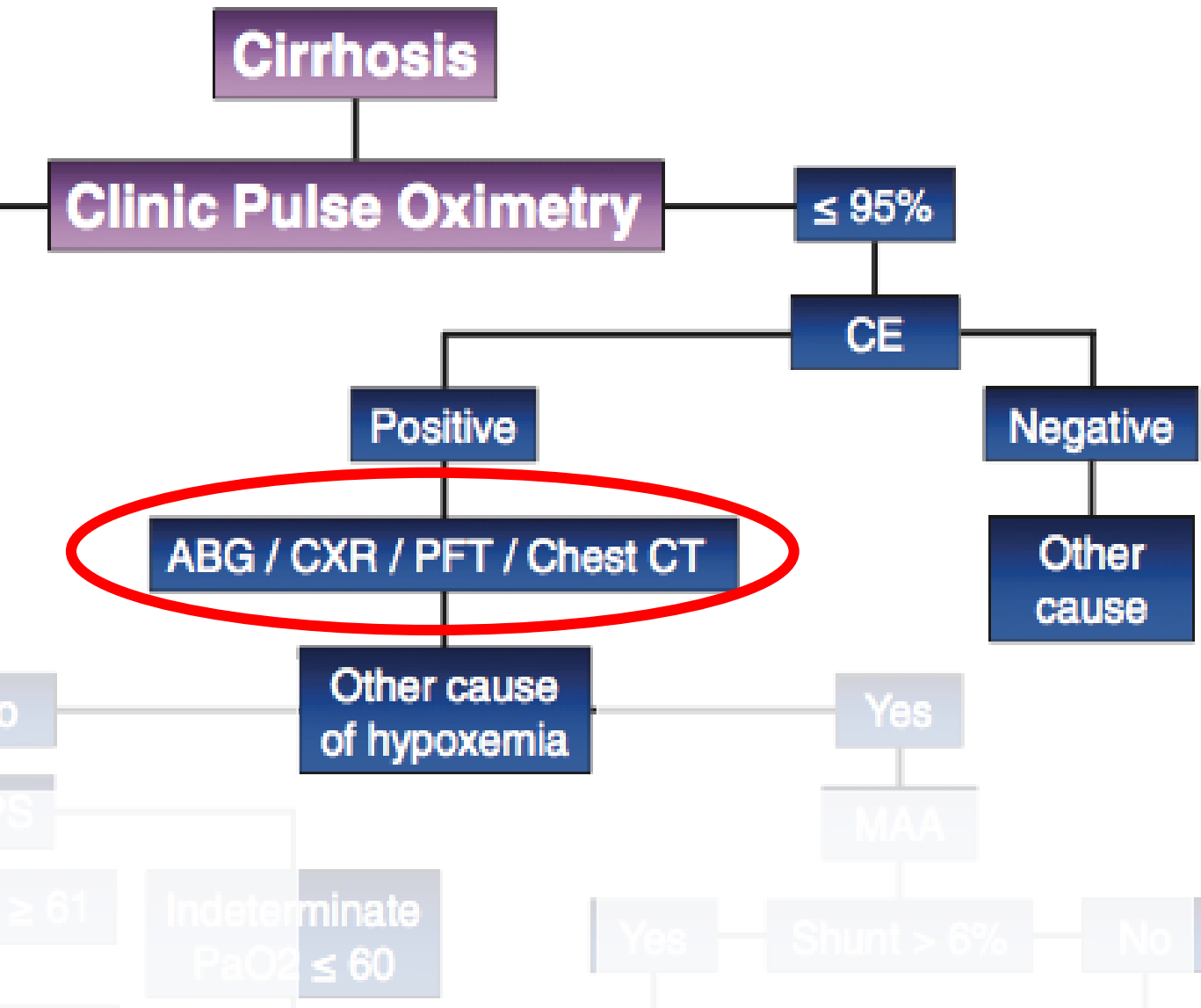
SaO₂ < %95

TTE

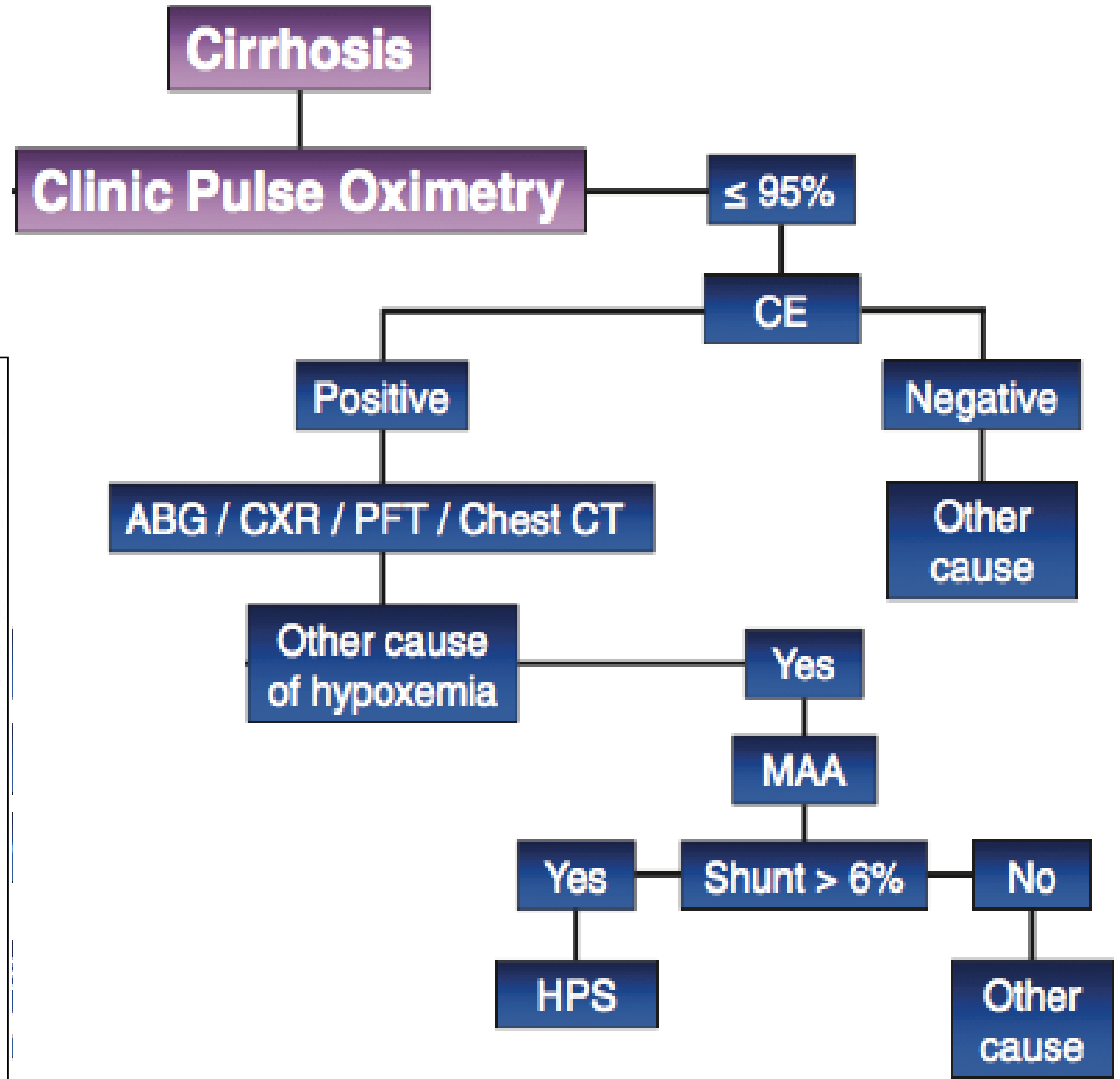
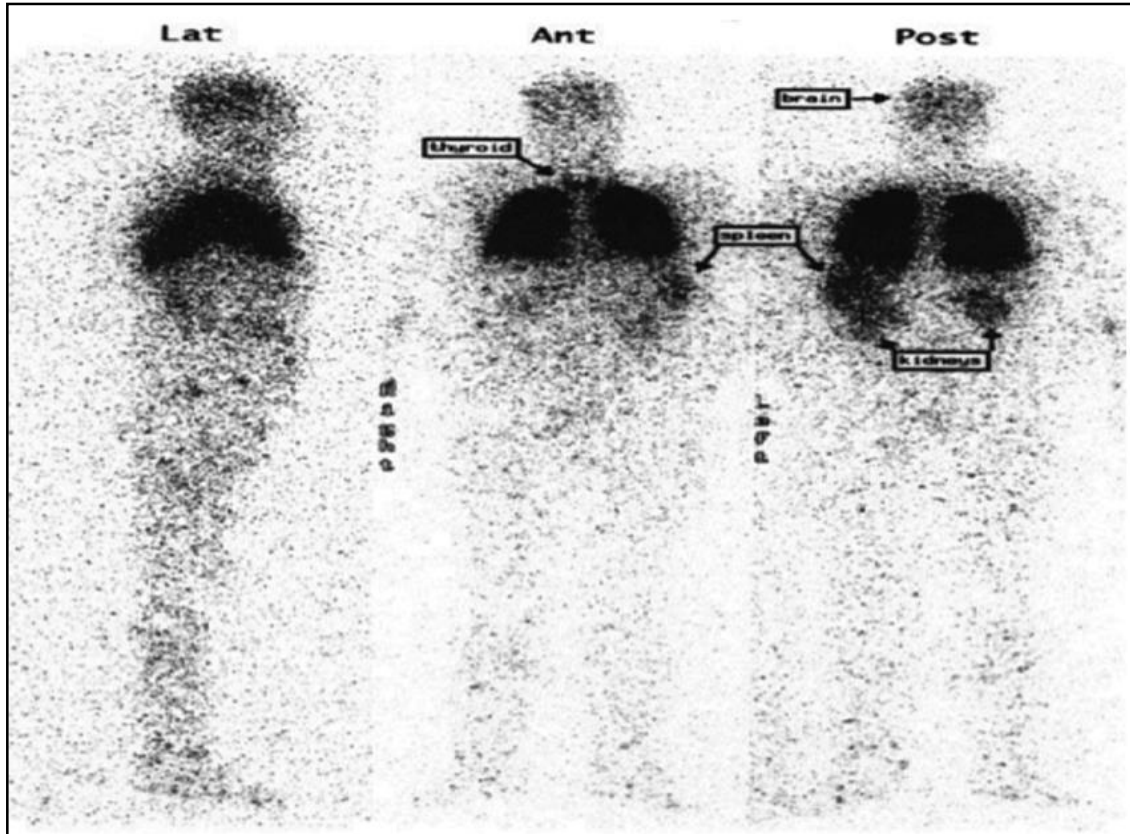
Arteriyel kan gazı

- < 65 yaş
  - P(A-a)O₂ > 15 mmHg
  - PaO₂ < 80 mmHg
- > 65 yaş
  - P(A-a)O₂ > 20 mmHg
  - PaO₂ < 70 mmHg

Lee D, et al. Chest 1999.
 Ryu JK et al. Clin Imaging 2003
 Saad NEA et al. J Vasc Interv Radiol 2007.

Teknisyum İşaretli Makroagregre Albümin Sintigrafisi
⁹⁹TcMMA

Abrams GA et al. Gastroenterology 1998
 Koxsal D. J Clin Gastroenterol 2006

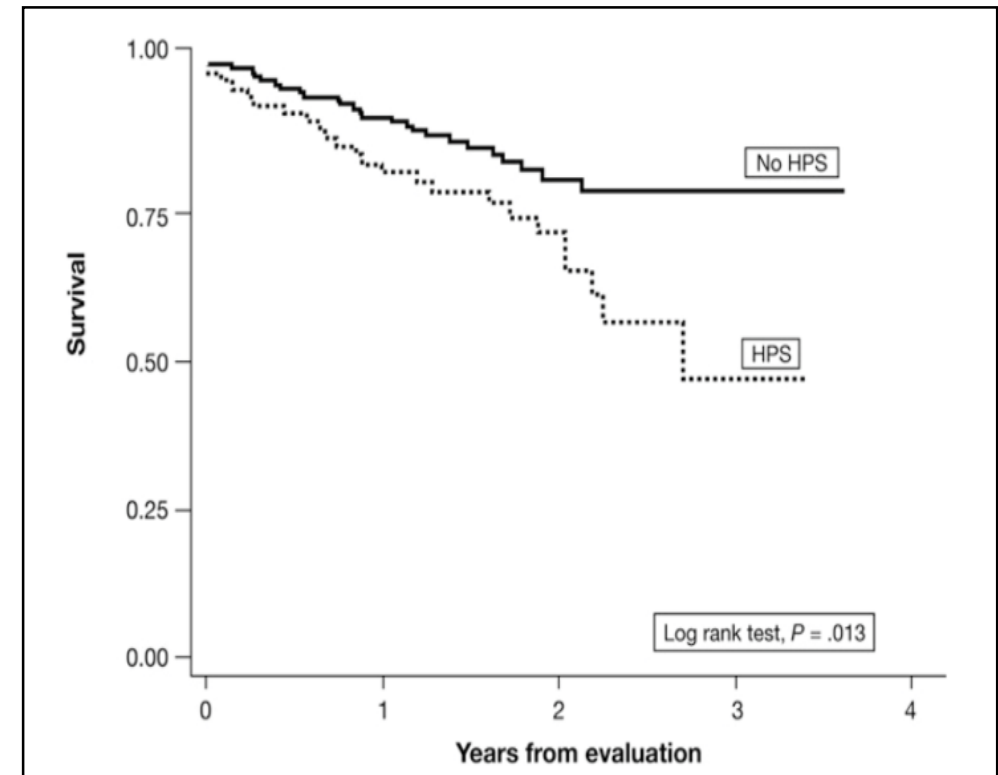
Dođal Seyir

- Hastaların büyük bir bölümünde ilerleyen IPVD nedeniyle gaz değişimi kötüleşmekte
- Spontan düzelme nadirdir
- 5 yıllık sağ kalım HPS (+) hastalarda %23, HPS (-) hastalarda %67

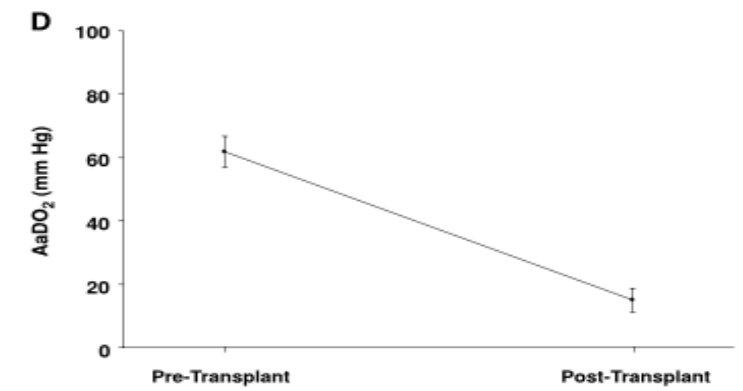
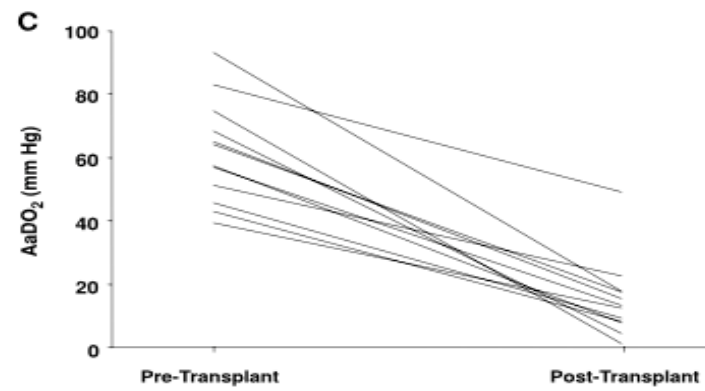
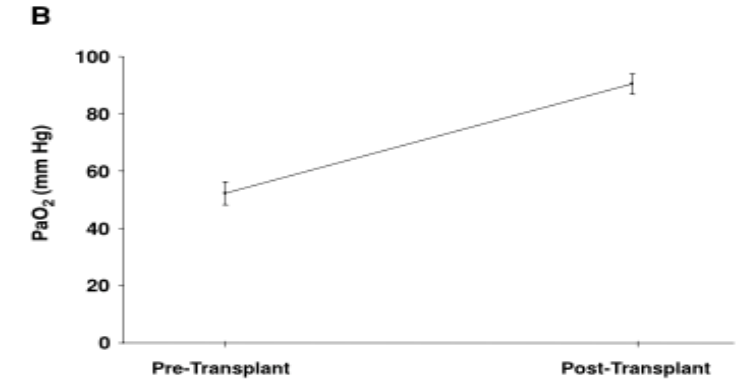
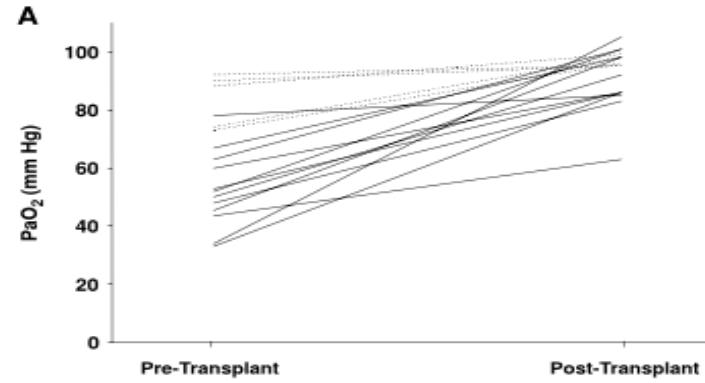
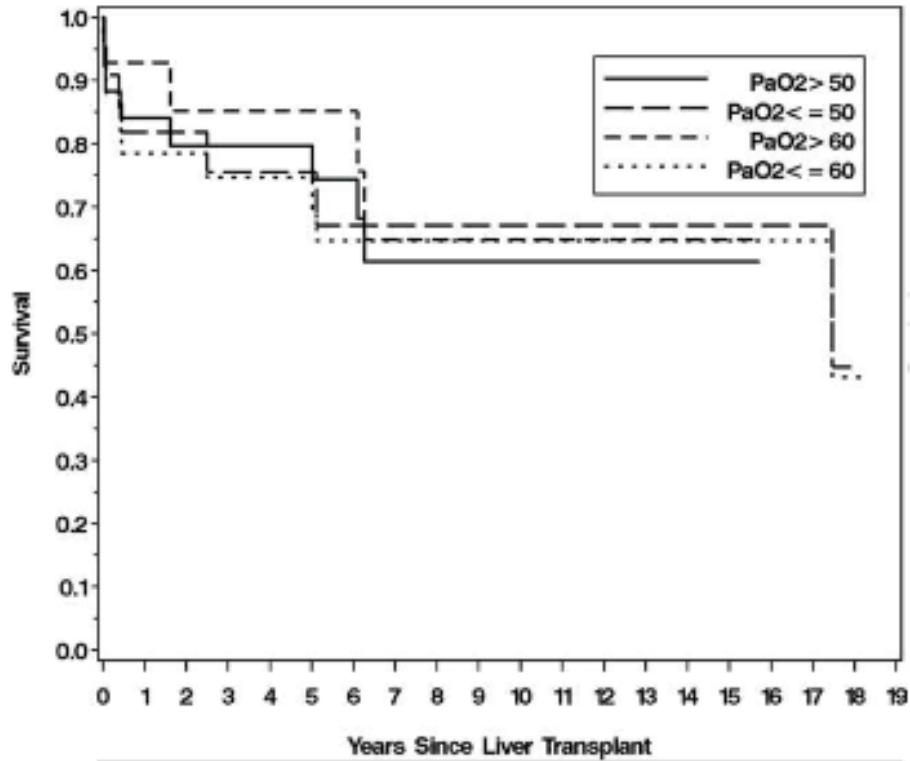
HPS'nin eşlik ettiği sirotik hastalarda mortalite 2 kat artmakta

Cox Proportional Hazards Models for the Risk of Death (N = 218)

	HR of HPS vs no HPS	95% CI	P value
Unadjusted	2.03	1.15-3.60	.015
Adjusted for age, sex, and race	1.95	1.09-3.50	.025
Adjusted for age, sex, race, and MELD score	2.41	1.31-4.42	.005
Adjusted for age, sex, race, MELD score, and liver transplantation	2.41	1.31-4.41	.005

Karaciğer transplantasyonuna aday sirotik hastalarda HPS'nin şiddeti transplantasyon sonrası mortaliteyi etkilememektedir.

Iyer VN et al. *Hepatology* 2013
Gupta S et al. *Am J Transplant* 2010

Tedavi

Karaciğer Transplantasyonu	Gaz değişim anormalliklerinde ilk 1 yılda >%80 düzelme
Kronik ambulatuvar oksijen tedavisi	P02<50 mmHg; %100 oksijen ile P02>500mmHg
<i>Garlic</i> (1–2mg/m ² /day)	Pa02 artırır ve P(A-a)O2 azaltır
Norfloxacin (Tek vaka)	<ul style="list-style-type: none"> - Bakteriyel translokasyon - endotoksemi NO bağımlı PVD azaltır
Transjuguler intrahepatik portosistemik şant (TIPS)	<ul style="list-style-type: none"> - KT kontroendike ve şiddetli hipoksemi
Pentoksifilin (3x 400 mgr)	<ul style="list-style-type: none"> - TNF-alfa ve NO inhibisyonu - Tolerabilitesi kötü - Oksijenasyonda düzelme (+) veya (-)

ECMO

Çok merkezli çalışmalara ihtiyaç var

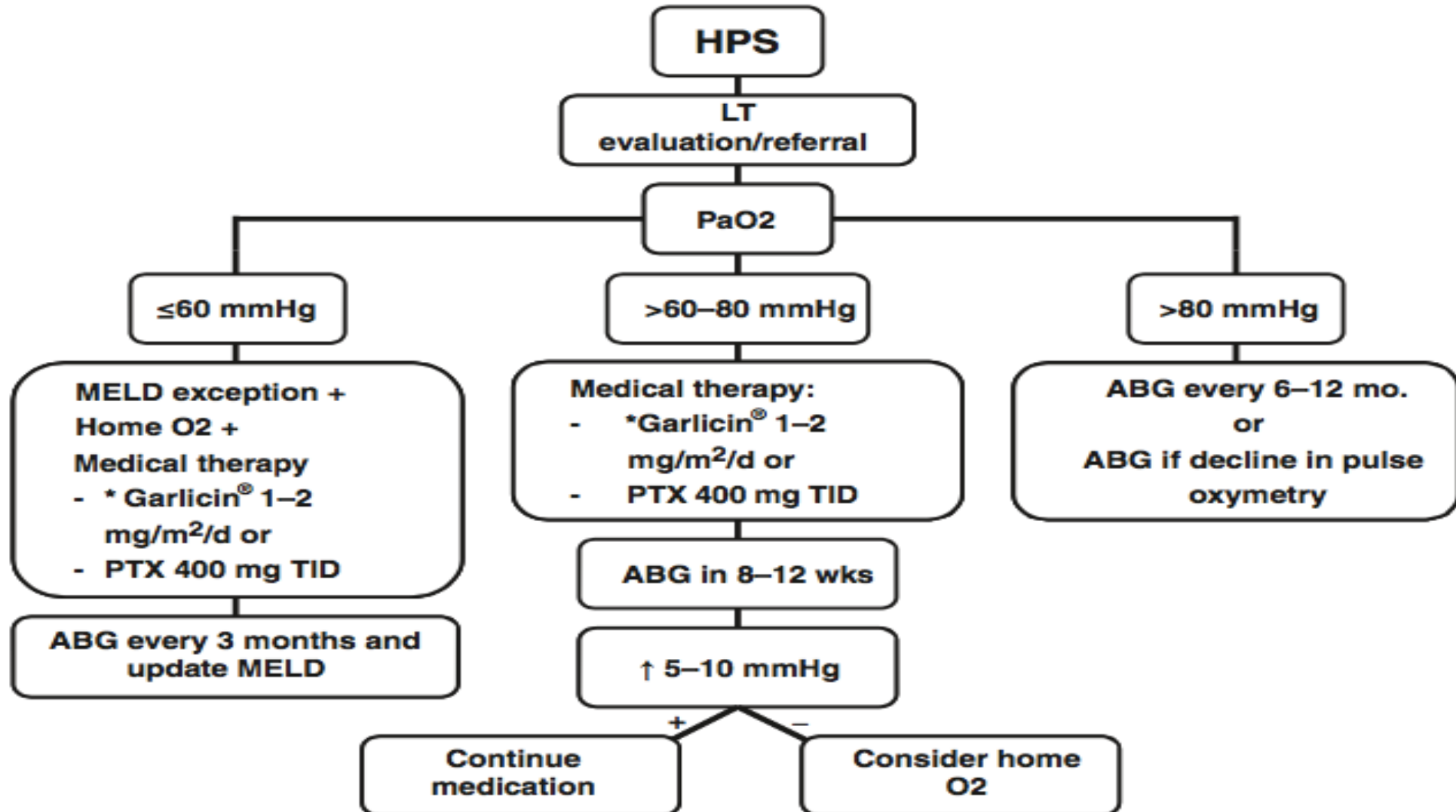
Hemodinamiyi ve gaz değişimini destekler

HPS+ Şiddetli hipoksemi

KT öncesi ARDS 'ye bağlı gelişen refrakter hipoksemili hastada kullanılmıştır

Gaz değişimini kontrol ederek KT başarısını artırmakta

Transplantasyon adayı hastaların takip ve tedavisi

Sonuç

- HPS kronik karaciğer hastalığının ciddi bir komplikasyonudur
- Oksijen satürasyonunun <%95 olması durumunda HPS'dan şüphelenilmelidir
- Temel tedavi yöntemi karaciğer transplantasyonudur
- Doğru tanı ile karaciğer transplantasyonu listesi oluşturulabilir
- Erken tanı son derece önemlidir
- Medikal tedavi suboptimaldır
- Kötü prognozuna rağmen, hastaların yaşam kalitesini ve sağkalım oranını artırabiliriz

Portopulmoner Hipertansiyon

- Portal Hipertansiyonu olan bir hastada pulmoner arter hipertansiyonunun gelişmesidir.
- POPH gelişimi için siroz olması şart değildir.
- Pulmoner dolaşımdaki VK bağlı pulmoner arter basıncının yükselerek sağ ventrikül işlevlerinin bozulması durumudur

Table 1 Updated Classification of Pulmonary Hypertension*

1. Pulmonary arterial hypertension
  - 1.1 Idiopathic PAH
  - 1.2 Heritable PAH
    - 1.2.1 BMPR2
    - 1.2.2 ALK-1, ENG, SMAD9, CAV1, KCNK3
    - 1.2.3 Unknown
  - 1.3 Drug and toxin induced
  - 1.4 Associated with:
    - 1.4.1 Connective tissue disease
    - 1.4.2 HIV infection
    - 1.4.3 Portal hypertension
    - 1.4.4 Congenital heart diseases
    - 1.4.5 Schistosomiasis
- 1' Pulmonary veno-occlusive disease and/or pulmonary capillary hemangiomatosis
- 1'' Persistent pulmonary hypertension of the newborn (PPHN)
2. Pulmonary hypertension due to left heart disease
  - 2.1 Left ventricular systolic dysfunction
  - 2.2 Left ventricular diastolic dysfunction
  - 2.3 Valvular disease
  - 2.4 Congenital/acquired left heart inflow/outflow tract obstruction and congenital cardiomyopathies
3. Pulmonary hypertension due to lung diseases and/or hypoxia
  - 3.1 Chronic obstructive pulmonary disease
  - 3.2 Interstitial lung disease
  - 3.3 Other pulmonary diseases with mixed restrictive and obstructive pattern
  - 3.4 Sleep-disordered breathing
  - 3.5 Alveolar hypoventilation disorders
  - 3.6 Chronic exposure to high altitude
  - 3.7 Developmental lung diseases
4. Chronic thromboembolic pulmonary hypertension (CTEPH)
5. Pulmonary hypertension with unclear multifactorial mechanisms
  - 5.1 Hematologic disorders: chronic hemolytic anemia, myeloproliferative disorders, splenectomy
  - 5.2 Systemic disorders: sarcoidosis, pulmonary histiocytosis, lymphangioleiomyomatosis
  - 5.3 Metabolic disorders: glycogen storage disease, Gaucher disease, thyroid disorders
  - 5.4 Others: tumoral obstruction, fibrosing mediastinitis, chronic renal failure, segmental PH

Etyoloji

- Siroz
- Portal ven rombozu
- Otoimmün hepatit
- Genetik varyasyon (prostosiklin sentaz eksikliği)
- Kadın cinsiyet
- Östrojen sinyallerinde ve hücre sel büyüme faktörlerinde eksiklik

Hepatit C enfeksiyonunda PPHT seyrekir.

Vasküler Patoloji

- Vazokonstriksiyon
- Endotelyal ve düz kas proliferasyonu
- Trombozis
- Arteriopati

Pulmoner arteriyel
kan akımına
direnç

- PAB $>25\text{mmHg}$
- PVR $>240\text{dynes/sec/sm}$
- PAWP $<15\text{mmHg}$

Sağ Kalp Kateterizasyonu ve Pulmoner Hemodinamik Paternler Tedavi için Önemlidir

	MPAP	PVR	CO	PAWP
Karaciğer disfonksiyonu (splenik VD)	↑	↓	↑	↓
Artmış pulmoner venöz volüm (diastolik disfonksiyon ve/veya RY)	↑	↕	↑	↑
PPH	↑	↑	↻	↓

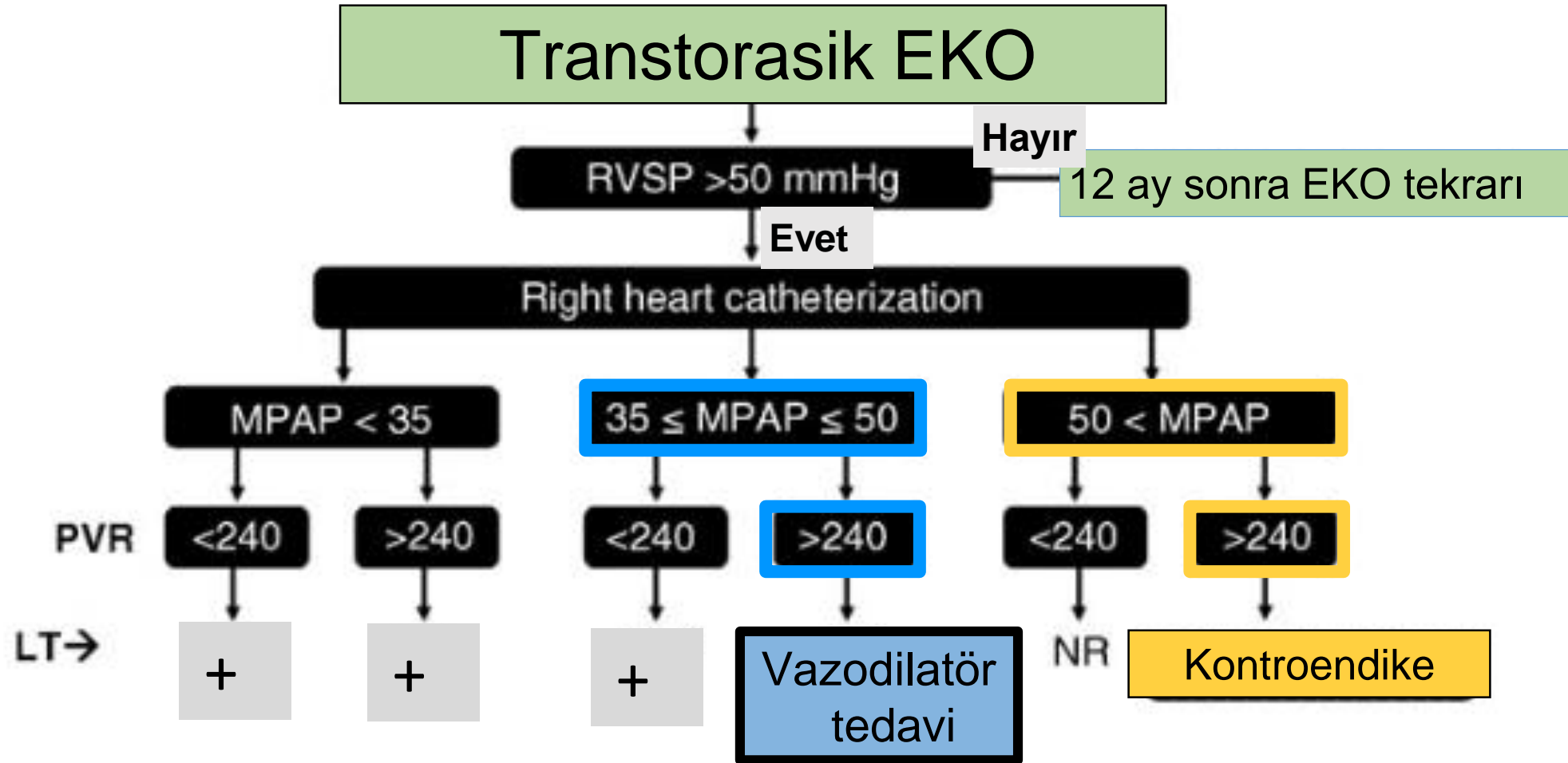
Portopulmoner Hipertansiyon Tanı Kriterleri ve Şiddeti

TANI KRİTERLERİ

Portal Hypertansiyon	Klinik tanı (asit, splenomegali ve varisler
Ortalama PAP	≥ 25 mmHg
Pulmoner vasküler rezistans (PVR)	> 240 dynes/sec/sm
Pulmoner arter wedge basıncı (PAWP)	< 15 mmHg

ŞİDDETİ

Hafif	$25 < mPAP < 35$ mmHg
Orta	$35 \leq mPAP \leq 45$ mmHg
Şiddetli	$45 \text{ mmHg} \geq mPAP$

Patofizyoloji

Vazokonstrüktör mediatörler

- Serotonin, Endotelin-1, Interlökin-1, Glukagon, sekretin
- Tromboksan B2, VIP

Kronik tromboemboli

- Spontan veya portokaval şantlar
- İnsitu trombüs

Patoloji

- medial hipertrofi
- arter duvarında müsküler remodeling
- in situ tromboz
- arteriopati

Akciğer arteriollerinde kalınlaşma ve kas hipertrofisi

Semptomlar

Efor Dispnesi

Yorgunluk

İstirahatta dispne

Ortopne

Ayaklarda Şişme

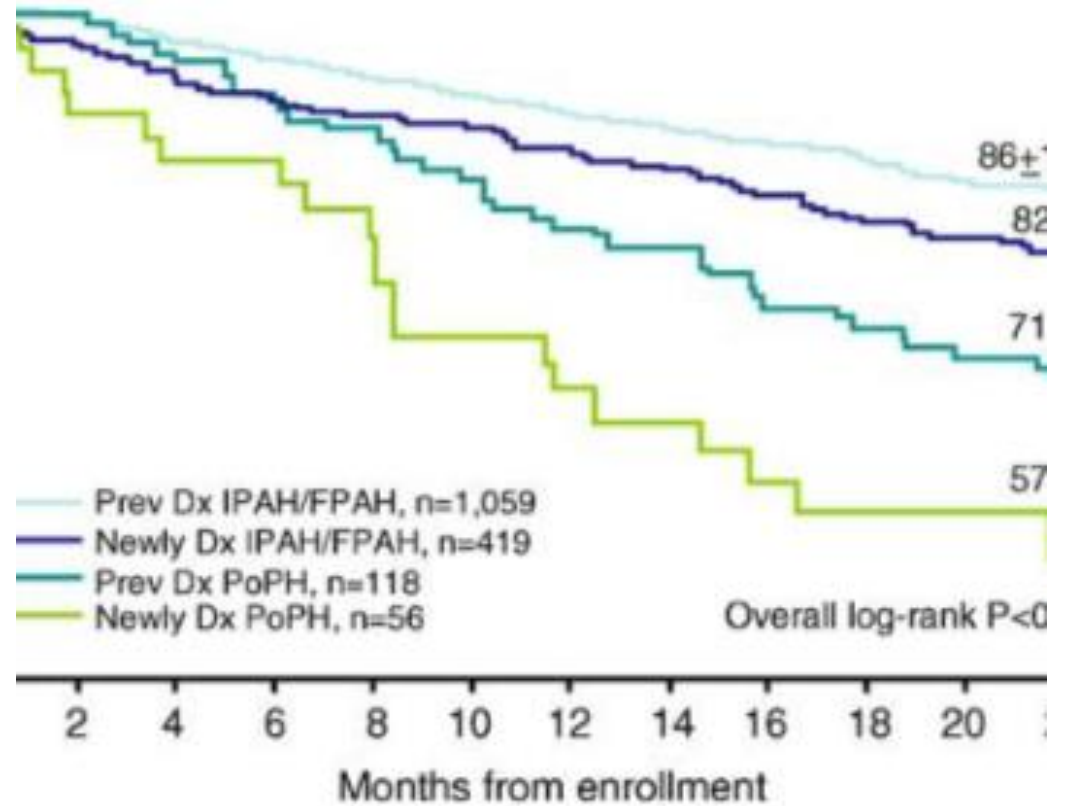
Senkop atakları

Göğüs Ağrısı

Hemoptizi

REVEAL KAYITLARI (Registry to Evaluate Early And Long-term pulmonary arterial hypertension disease management)

POPH 'da hemodinamikler (OPAB ve PVR) İPAH'dan daha iyi olmakla birlikte 1 ve 3 yıllık sağ kalım oranları daha kötüdür
(%40 ve %64)

Medikal Tedavi; Spesifik, hedefe yönelik tedavi

Pulmoner vasküler akımın önündeki direnci ortadan kaldırmak ve pulmoner hemodinamiği düzeltmek

Vazodilatasyon, Antiplatelet antiagregasyon, Antiproliferatif etki

Pulmoner endotel prostasiklin sentaz eksikliğinin azaltılması (**prostasiklin infüzyonu**)
Dolaşımdaki endotelin-1 etkilerinin bloke edilmesi (**endotelin reseptör antagonistleri**)
Lokal nitrik oksit vazodilatasyon etkilerinin arttırılması (**fosfodiesteraz inhibitörleri**)

mPAP ↓, PVR ↓ ve ↑ CO

Sağ ventirkül fonksiyonlarının düzelmesi

En etkin tedavi devamlı prostosiklin infüzyonu+ Endotelin reseptör antagonisti kullanımıdır.

Study first author (medication)	Number of patients	Comments
Endothelin receptor antagonists		
Hoepfer [55] (bosentan)	18	1- and 3-year survival rates 94% and 89%, respectively
Cartin-Ceba [48] (ambrisentan)	13	At 1 year, MPAP and PVR improved in 8/8; PVR normalized in 5
Savale [64] (bosentan)	34	Event free survival estimates were 82%, 63%, and 47% at 1, 2, and 3 years, respectively
Phosphodiesterase inhibitors		
Reichenberger [61] (sildenafil)	12	Improvement at 3 months; not sustained at 1 year
Gough [51] (sildenafil)	11	PVR decreased in all at first RHC follow-up
Hemnes [53] (sildenafil)	10	At 1-year MPAP and PVR decreased in 3/5 patients
Prostacyclins		
Kuo [59] (IV epoprostenol)	4	MPAP and PVR improved
Krowka [58] (IV epoprostenol)	15	15 MPAP and PVR improved
Ashfaq [47] (IV epoprostenol)	16	Successful LT in 11 patients; 5-year survival 67%
Fix [50] (IV epoprostenol)	19	PVR improved in 14/14; MPAP improved in 11/14
Sussman [63] (IV epoprostenol)	8	MPAP and PVR improved in 7/8
Sakai [62] (IV treprostinil)	3	Successful LT in two patients (moderate portopulmonary hypertension)
Hoepfer [55] (inhaled iloprost)	13	1- and 3-year survival rates 77% and 46%, respectively
Melgosa [60] (inhaled iloprost)	21	Acute, but no long-term hemodynamic improvement
Combination therapy		
Hollatz [56] (sildenafil and prostacyclins)	11	MPAP and PVR improved in all patients, all underwent LT and 7/11 are off PAH-specific therapy
Raevens [83] (sildenafil and bosentan combined in 6 patients, 1 patient only on prostacyclins)	7	MPAP and PVR improved in the 5/6 patients treated with combination of sildenafil and bosentan, 2 underwent LT

Karaciğer Transplantasyonu

- Yüksek perioperatif mortalite riski ve kötü prognoz mevcuttur
- TTE ile tarama ve $RVSP > 50$ mmHg ise sağ kalp kateterizasyonu yapılmalıdır.
- Sağ kalım medikal tedavi > KC nakli
- En iyi sağkalım iyi tıbbi tedavi altında KC nakli yapılan grupta
- MELD dışı olarak değerlendirilmeli

Karaciğer Transplantasyonu

- mPEP <35mmHg ve PVR<400dyn
- mPAP 35mmHg - 45mmHg
  - Hedefe yönelik tedavi
  - 3 ay sonra kateterizasyon
- Operasyon sabahı tekrar edilen kateterizasyon ile mPAP <35mmHg ise nakil yapılmalıdır.
- mPAP > 45mmHg olan vakalarda nakil düşünülmemeli

Vazodilatör Tedaviye Dirençli Olgular

- Kalp + Akciğer + Karaciğer nakli
- Karaciğer + akciğer nakli

Hepatik Hidrotoraks

- İleri evre karaciğer sirozunda görülür (%4 - %6)
- Nadir görülen bir komplikasyondur
- Sıklıkla sağ hemitoraksta görülmekle birlikte solda veya bilateral görülebilir.
- Genellikle asitli olgularda karşımıza çıkar
- Asit olmadan tek başına HH nadiren gelişebilir
- HH gelişen olguların büyük bir kısmında siroz etyolojisi alkoldür.

Hepatik hidrotoraks gelişimini hazırlayan mekanizmalar

- Peritoneal sıvının diafragma defektlerinden direkt geçişi
- Hipoalbüminemi ve azalmış kolloid ozmotik basınç
- Portal ve azigos sistem arasındaki oluşan kolleteraller sonucunda azigos vendeki basınç artışına bağlı olarak plazmanın göğüs boşluğuna sızması
- Abdominal kaviteden lenfatik kanallar ve diafragma yolu ile plevral boşluğa sıvı geçişi
- Torasik duktustan lenfatik akım ile sıvı sızması

Klinik Bulgular

- Asemptomatik
- Eksersizde dispne
- Kuru öksürük
- Göğüs ağrısı
- Hipoksemi ve solunum yetmezliği
- Akut tension hidrotoraks; şiddetli dispne ve hipotansiyon
- Spontan bakteriyel empiyem ; ateş, öksürük, PMNL>500mm³

Tanı

- PA AC
- AC BT
- EKO
- Diagnostik torasentez
  - Sıvı genellikle transüda karakterindedir
  - Aşırı diüretik kullanımında ve SBE geliştiğinde eksüda karakterinde olabilir

Tanı

- Diafragmatik defektler
  - USG
  - MR
  - Torokoskopi
  - Sintigrafi

Tedavi

- Karaciğer transplantasyonu
- Asit sıvısını azaltmak
- Semptomları rahatlatmak
- Komplikasyon gelişimini önlemek

- Sodyum kısıtlaması
- Diüretik tedavi
- Torosentez
- TIPS: Refrakter asit